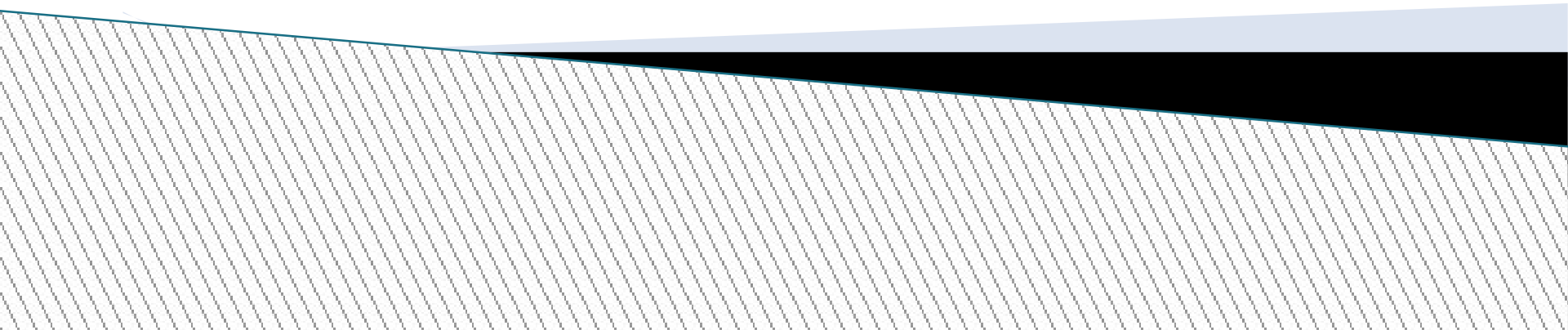

Ψυχολογία της Προσωπικότητας- Αναπτυξιακή Ψυχολογία

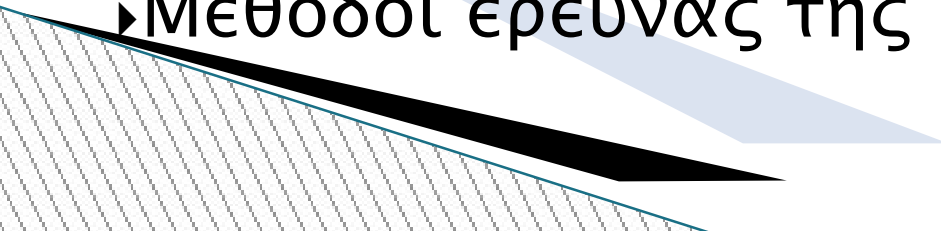
Κάλλια Κουνενού, Αναπληρώτρια
Καθηγήτρια, ΑΣΠΑΙΤΕ

Περιεχόμενα Μαθήματος

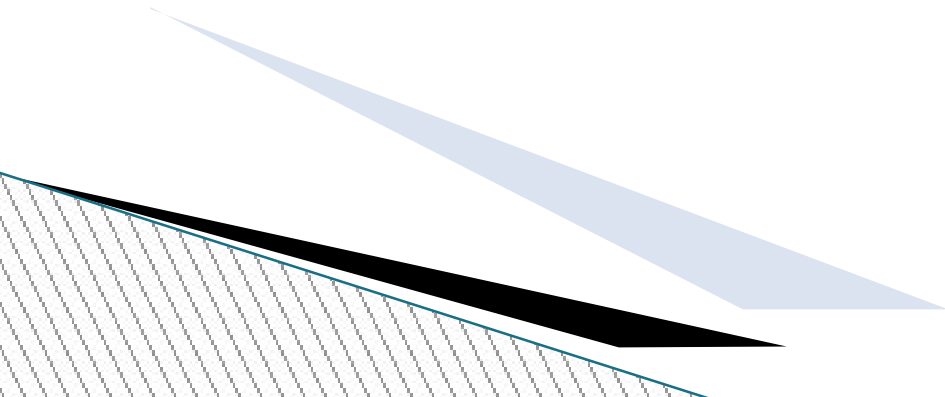
- ▶ Εισαγωγή στην Προσωπικότητα
- ▶ Παράγοντες επίδρασης ανάπτυξης της προσωπικότητας
- ▶ Ψυχοδυναμική Θεωρία
- ▶ Προσωποκεντρική Θεωρία
- ▶ Θεωρία για τα χαρακτηριστικά
- ▶ Θεωρία των 5 Παραγόντων
- ▶ Γνωστική Θεωρία–Κοινωνικογνωστική Θεωρία
- ▶ Συστημική Θεωρία *(Καθηγήτρια Α. Γεννά)*
- ▶ Νηπιακή/Παιδική Προσωπικότητα
- ▶ Εφηβική Προσωπικότητα–Ταυτότητα
- ▶ Αναπτυξιακές αποκλίσεις–Προβλήματα

Εισαγωγή στην Προσωπικότητα

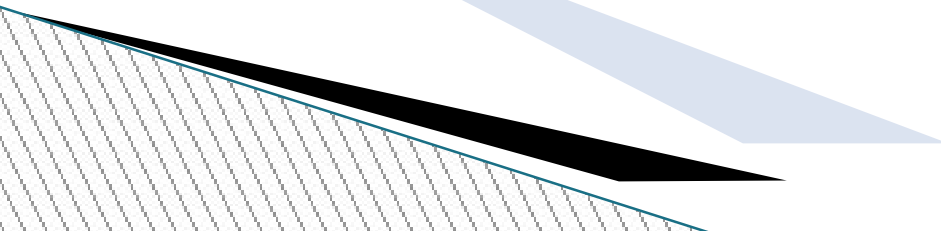
- ▶ Γιατί τη μελετούμε;
 - ▶ Τι ορίζουμε:
 - Προσωπικότητα
 - Χαρακτήρα
 - Ατομικότητα
 - Ιδιοσυγκρασία
 - Εαυτό
 - Αυτοαντίληψη
 - Αυτοεκτίμηση
 - ▶ Σύντομη Ιστορική Αναδρομή της Μελέτης της Προσωπικότητας
 - ▶ Μέθοδοι έρευνας της Προσωπικότητας
-

Γιατί τη μελετούμε;

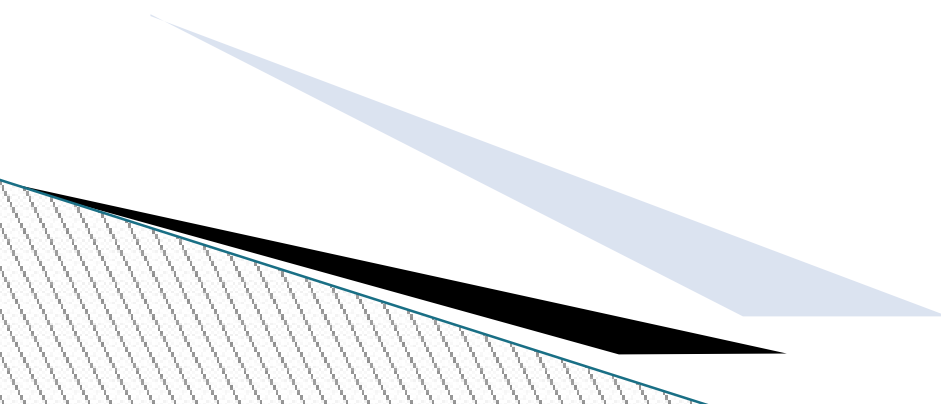
- ▶ Γιατί είμαι όπως είμαι;
- ▶ Γιατί συμπεριφέρομαι με αυτόν τον τρόπο;
- ▶ Γιατί είμαι διαφορετικός;
- ▶ Γιατί υποφέρω από τα συναισθήματά μου;
- ▶ Γιατί είμαι πιο ικανός σε αυτόν τον τομέα, αλλά πάντα αποτυγχάνω;

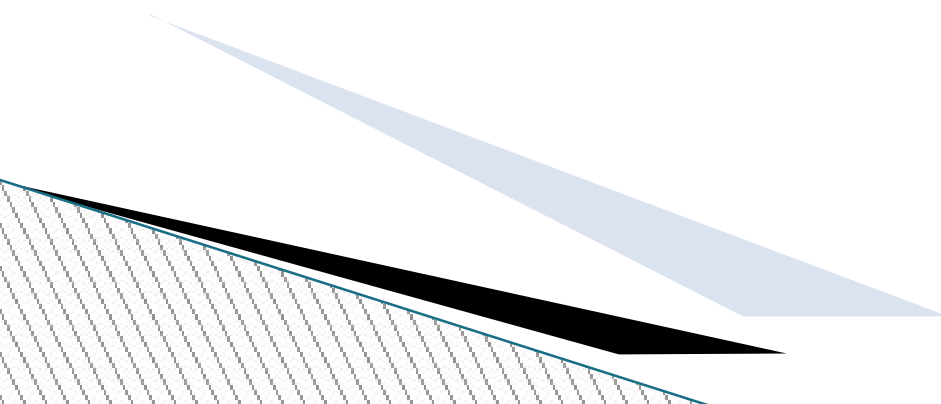
Προσωπικότητα

- ▶ Δυναμικό σύνολο σωματοψυχικών χαρακτηριστικών
 - ▶ Αντιπροσωπεύει χαρακτηριστικά που καλύπτουν σταθερά σχήματα συναισθημάτων, σκέψεων, & συμπεριφοράς
 - ▶ Αλληλοσυσχέτιση σκέψεων, συναισθημάτων & συμπεριφοράς
 - ▶ Προσδίδει μοναδικότητα
 - ▶ Θεωρίες ως μέσο ερμηνείας της σταθερότητας
-

Χαρακτήρας

- ▶ Ηθική διάσταση της προσωπικότητας (π.χ. ειλικρινή, τίμιος, κ.λ.π.)
 - ▶ Αποτέλεσμα περιβαλλοντικών επιδράσεων
 - ▶ Ολκλήρωση δόμησης έως και το τέλος της μετεφηβείας
 - ▶ Φαντασία# ψέμα
 - ▶ Αίσθηση ιδιοκτησίας#κλοπή
-

Ιδιοσυγκρασία (1 / 2)

- ▶ Σύνολο γνωρισμάτων που εμφανίζονται πρώτα στη ζωή π.χ. εύκολα/δύσκολα βρέφη, οξύθυμος, επιφυλακτικός
 - ▶ Γνωρίσματα συναισθηματικής φύσης: ευαισθησία σε συναισθηματική διέγερση, ισχύ και ταχύτητα αντίδρασης, ποιότητα & ιδιαιτερότητα διάθεσης (*Allport, 1961*)
 - ▶ Σκελετός της προσωπικότητας
-

Ιδιοσυγκρασία (2/2)

▶ 3 επίπεδια εκδήλωσης:

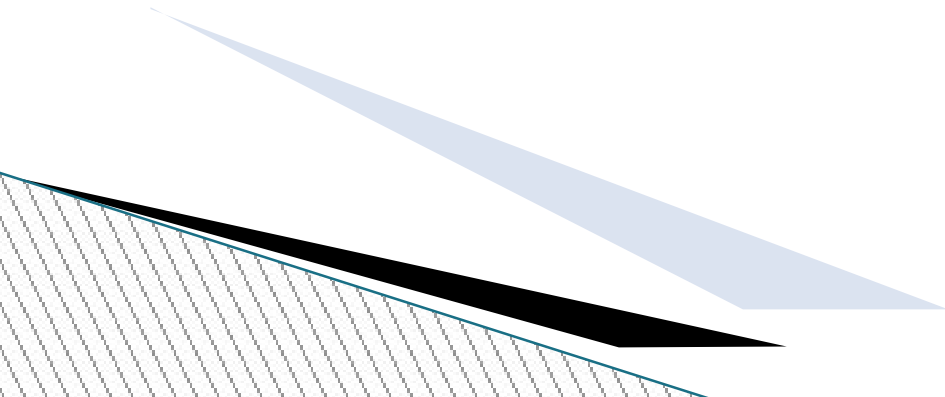
- Επίπεδο δραστηριότητας
- Ψυχική διάθεση
- Συναισθηματική αντιδραστικότητα προς άλλους

Σχέση βρεφικής-παιδικής ιδιοσυγκρασίας (Μελέτη μέσω παρατήρησης)

- Δύσκολα βρέφη (νήπια): προβλήματα προσαρμογής στο σχολείο, ευέξαπτα, νευρικά, επιθετικά
- Βρέφη με ελάχιστη ζωηρή ιδιοσυγκρασία: αγνοούνται & παραμελούνται από συμμαθητές

Ατομικότητα

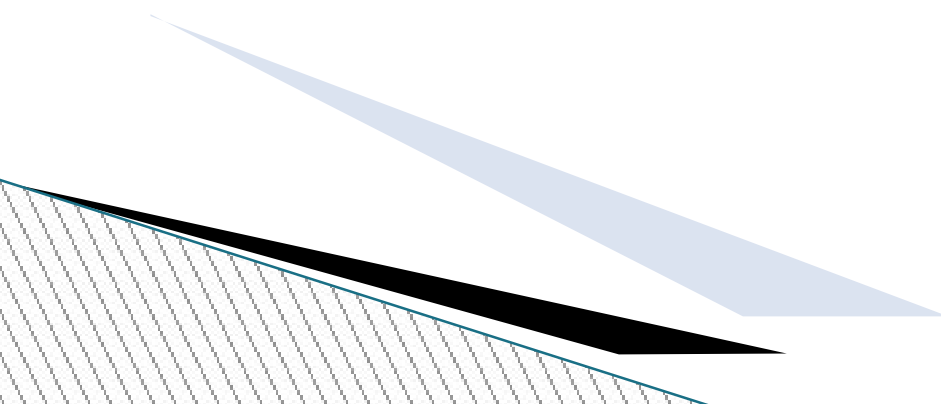
- ▶ Το σύνολο των διαφορών μεταξύ των ατόμων
- ▶ Αντικείμενο μελέτης της Ψυχολογίας των Ατομικών Διαφορών

Εαυτός/Εγώ

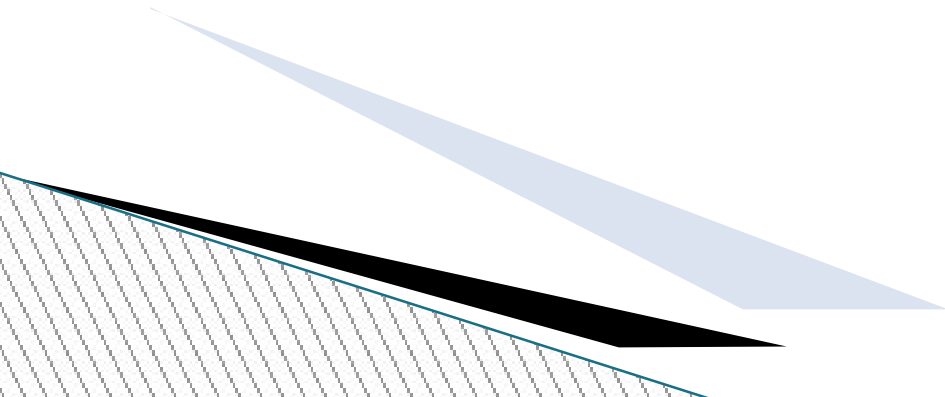
- ▶ Λειτουργική & ψυχική πραγματικότητα στην οποία γίνεται αναφορά της υποκειμενικής μας εμπειρίας
- ▶ Τρόπος γνωστικής δόμησης & κατανόησης του κόσμου
- ▶ Εσωτερική δύναμη που κατευθύνει κίνητρα, ανάγκες, συναισθήματα
- ▶ Ενοποιητική δύναμη των πολλαπλών πτυχών της προσωπικότητας/κεντρικός παράγοντας οργάνωσης
- ▶ Φιλοσοφική θεώρηση με διττή υπόσταση:
 - Υποκείμενο: σκέφτεται, αντιλαμβάνεται, θυμάται
 - Αντικείμενο: αποστασιοποίηση, αυτο-

Αυτοαντίληψη

- ▶ Πώς βλέπω τον εαυτό μου;
 - ▶ Πολυδιάστατη έννοια
 - Συναισθήματα
 - Στάσεις,
 - Επιθυμίες,
 - Κρίσεις,
 - Συμπεριφορές που το άτομο θεωρεί ότι του ανήκουν
 - ▶ Γνωστική πλευρά της αυτογνωσίας
-

Αυτοεκτίμηση

- ▶ Πώς αξιολογώ τον εαυτό μου;
- ▶ Συναισθηματική πλευρά της αυτογνωσίας
- ▶ Αξιολόγηση της εικόνας του εαυτού – Προσωπική εκτίμηση αυτοαξίας που εκφράζεται μέσα από τη στάση προς τον εαυτό

Σύντομη Ιστορική Αναδρομή (1 / 2)

► Φυσιογνωμιστές (Αριστοτέλης)

- Χρήση του προσώπου για εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς νοητική ικανότητα, συναισθήματα & χαρακτήρα

► Φρενολογία (Gall, 1758–1828)

- Αντιστοιχία προσωπικών ιδιοτήτων & δομής κρανίου

► Charcot & Freud: Κλινική παρατήρηση & διερεύνηση ασθενών

► Ψυχολογία της Μορφής ή Gestalt

- Το όλο ως διαφορετικό από το άθροισμα μερών
- Ανάγκη θεώρησης της συμπεριφοράς ως ολότητα η ενότητα με ξεχωριστή ταυτότητα

► Θεωρία του Δυναμικού Πεδίου (Lewin, 1890–

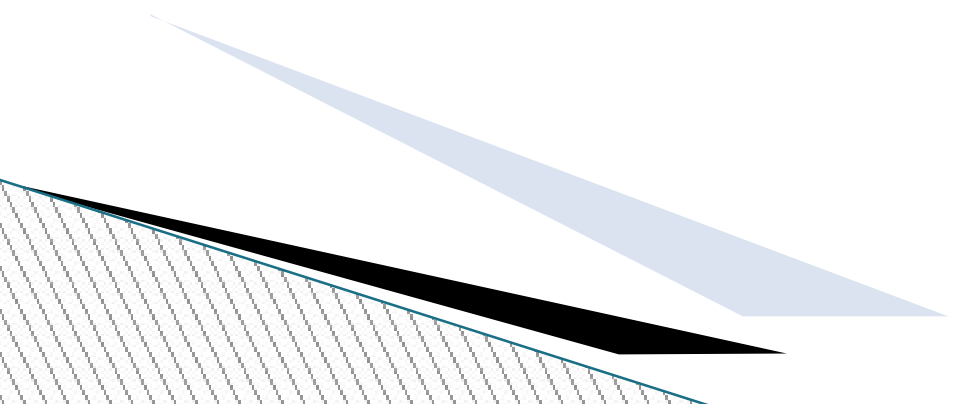
Σύντομη Ιστορική Αναδρομή (2/2)

▶ **Allport, 1935:** “Personality: A psychological Interpretation”

- Θεμέλια ανάπτυξης της ψυχολογίας της Προσωπικότητας ως επιστήμη
- Εκτενής αναφορά στη δομή και τα χαρακτηριστικά

▶ **Murray, 1938:** “Explorations in Personality”

- Έμφαση στα συναισθήματα & τις ανάγκες

Μέθοδοι έρευνας της Προσωπικότητας

- ▶ Παρατήρηση & καταγραφή συμπεριφοράς
 - Ενδοπαρατήρηση
 - Μη συστηματική-συμπτωματική (τυχαία)
 - Φυσική συστηματική-Μελέτες πεδίου
 - Μειονέκτημα: προσχηματισμένη άποψη-παρουσία παρατηρητή
 - Ελεγχόμενη παρατήρηση-συνδυασμός φυσικής & πειραματικής συνθήκης-χρήση πειραματικού συνεργού
- ▶ Μελέτη Περίπτωσης
 - Επαναλαμβανόμενη εις βάθος έρευνα
 - Μελέτη ημερολογίων, αυτοβιογραφιών, κ.λ.π.
- ▶ Συσχετίσεις μεταξύ μεταβλητών